

Overdiagnostik

og de skadelige følger det kan give for patienter

Christoffer Bjerre Haase, læge, ph.d., forsker Københavns Universitet

Overdiagnostik

- Eksempel
- Definition
- Andre eksempler
- Skader
- Udfordringer

Oplagt literatur:

Jønsson & Brodersen, *Snart er vi alle patienter*, 2022

Welch, Schwartz & Woloshin, *Overdiagnosed: Making People Sick in the Pursuit of Health*, 2012

<https://www.bmj.com/too-much-medicine>

matas

Søg produkter og artikler

Find butik

Log ind

Favoritter

Køb igen

Kurv

Sidste chance: Spar 20% på udvalgte nordiske hårbrands ♥ Hairlust, ZENZ, Roze Avenue, Björn Axén m.m.* ⓘ

Spar 25% på Origins, Clinique og Estée Lauder* ⓘ

Medicin & Pleje / Hjemmetests / Øvrige tests

Selvtest Prostata

quicktest.

Prostata
Selvtest
Pålidelighed 88%

KUN ONLINE

QUICKTEST

Selvtest Prostata

★★★★★ [Anmeld produktet](#) [Om produktet](#)

199,95 kr.

Variant: 1 stk

Få besked

♥

• Udsolgt online

Forhandles kun online

Om produktet

^

Anvendelse og virkning

Gennem prostata udsondrer mænd et prostataspecifikt antigen (PSA). Prostata er forbundet til urinblæren, og prostataen har en vigtig funktion for produktion af sædvæske.

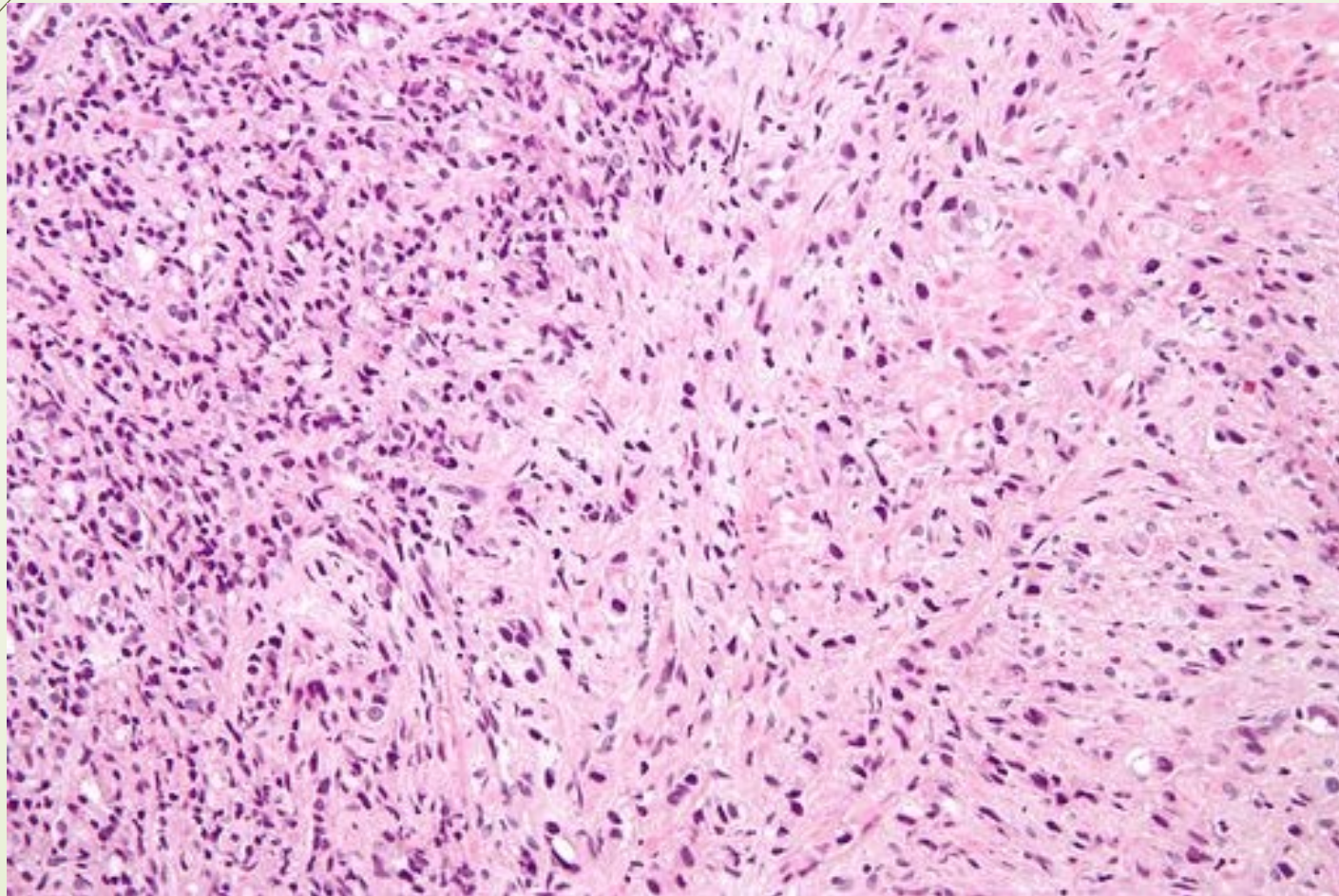
Forhøjede værdier af PSA kan indikere forskellige sygdomme som prostatitis eller kræft. Når en mand når ca 50 års alderen, bør en prostata PSA-test udføres mindst en gang om året. Hvis en mulig sygdom opdages i tide, vil chancen for helbredelse øges betydeligt. Vores prostatatest er positiv, når PSA-niveauet er 4 ng/mL eller højere.

Prostatacancer

- Diagnoser $\neq$ sygdomme
- Risiko: 60-årige $\approx$ 50%, 75-årige $\approx$ 75%

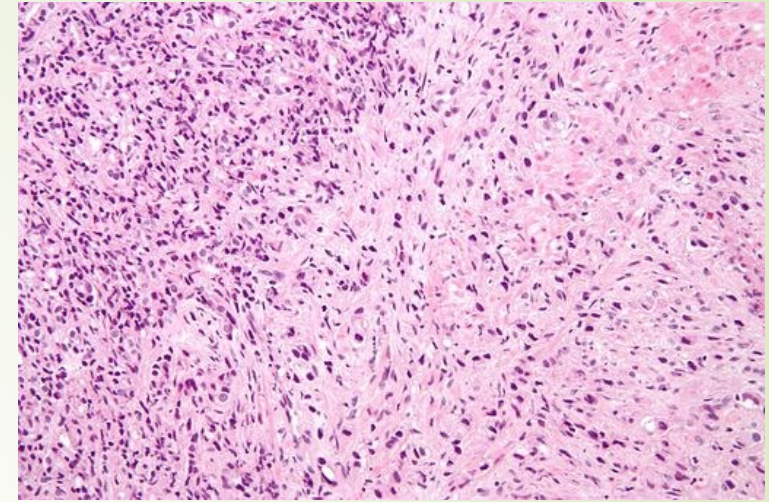
Prostatacancer

Copyright © 2011 Michael Bonert, MD, FRCPC (<https://commons.wikimedia.org/wiki/User:Nephron> / <https://experts.mcmaster.ca/display/bonertm>).
<https://www.sundhed.dk/sundhedsfaglig/laegehaandbogen/mandlige-koensorganer/tilstande-og-sygdomme/prostata/prostatakraeft/>

Prostatacancer

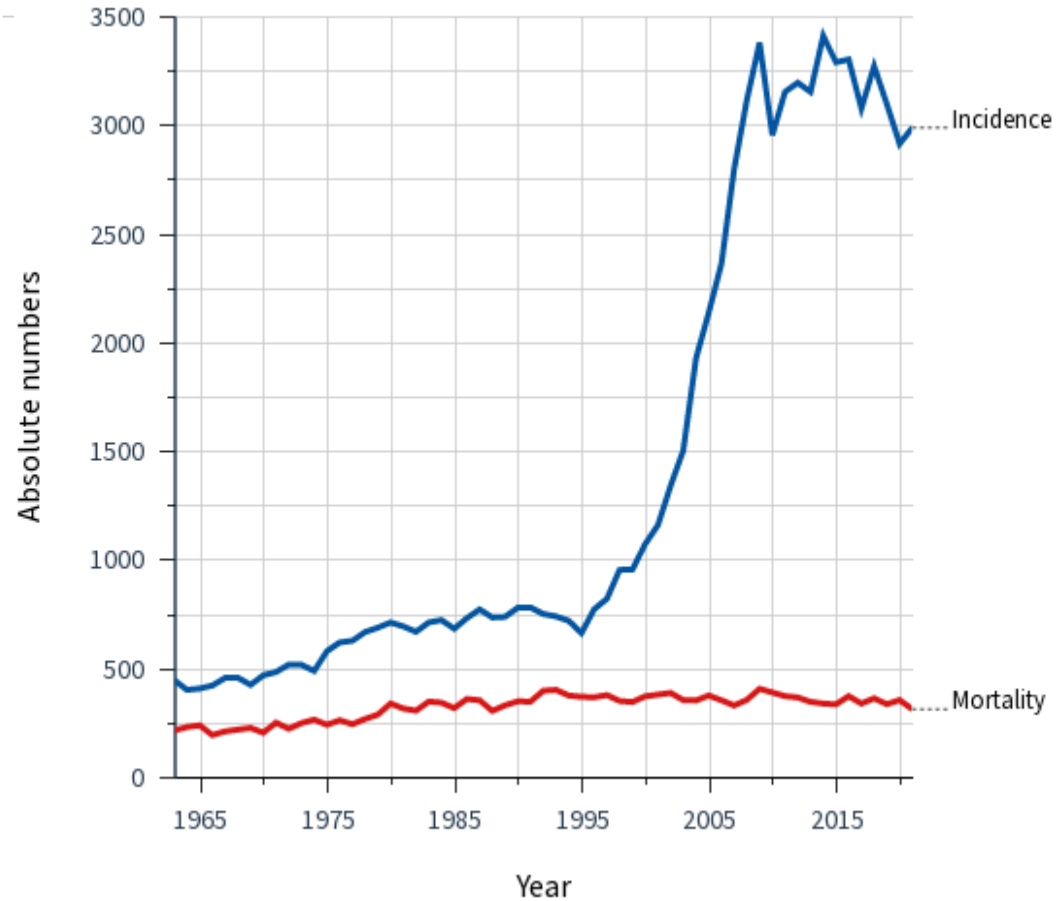
- Diagnoser $\neq$ sygdomme
- Risiko: 60-årige $\approx$ 50%, 75-årige $\approx$ 75%
- Prostatacancer defineres primært ud fra cellevækst

Absolute numbers, Incidence and Mortality, Males, age [0-74]

Prostate

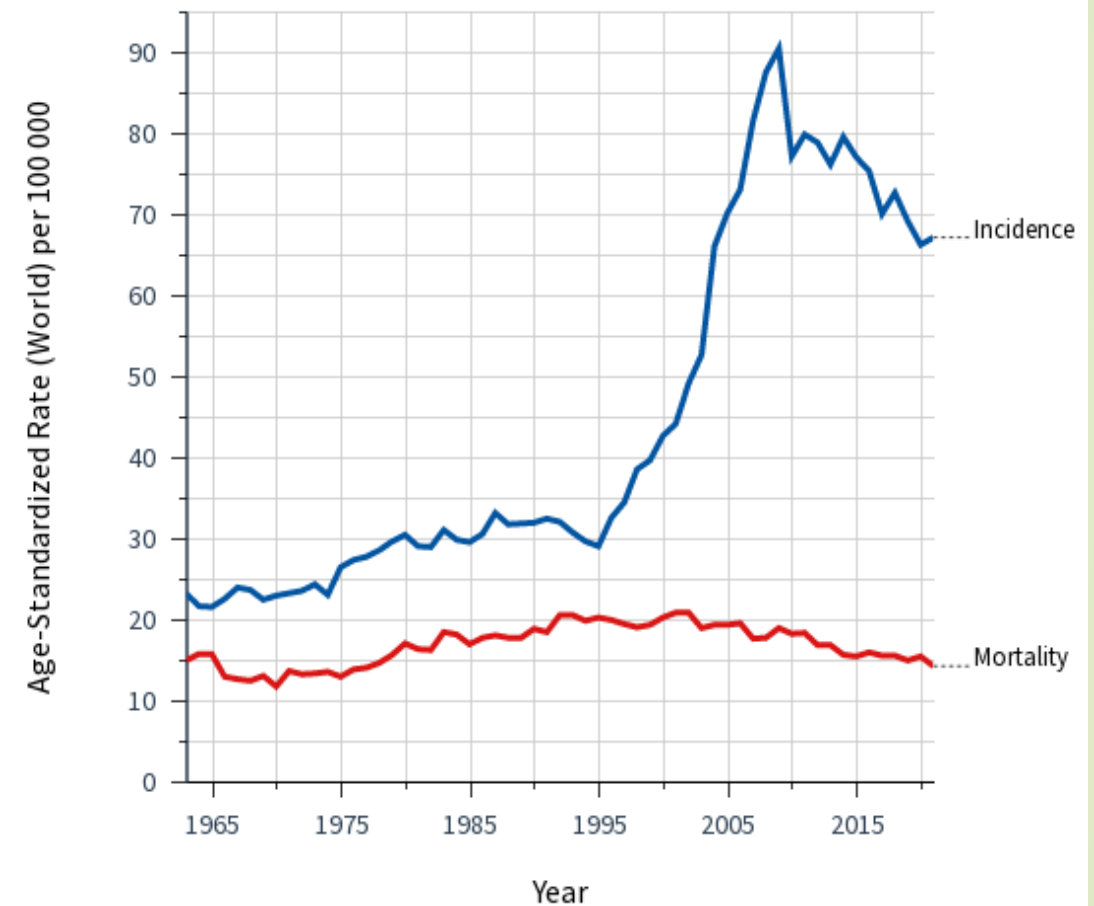
Denmark

Age-Standardized Rate (World) per 100 000, Incidence and Mortality, Males

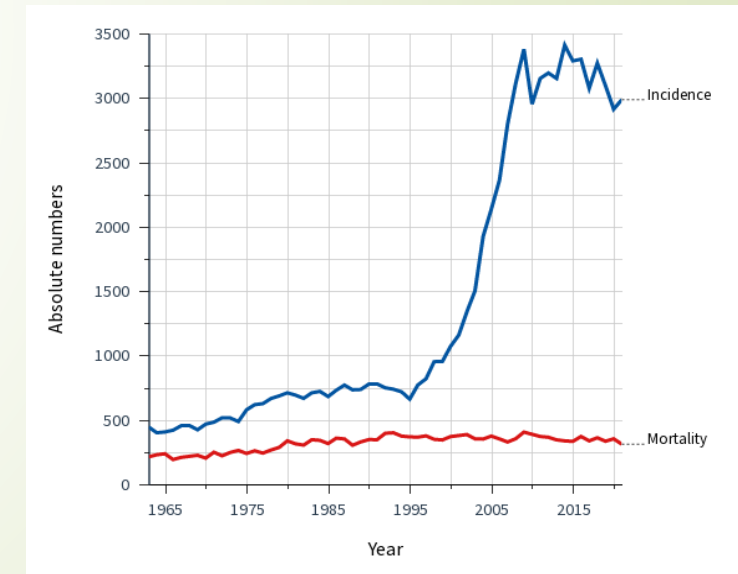
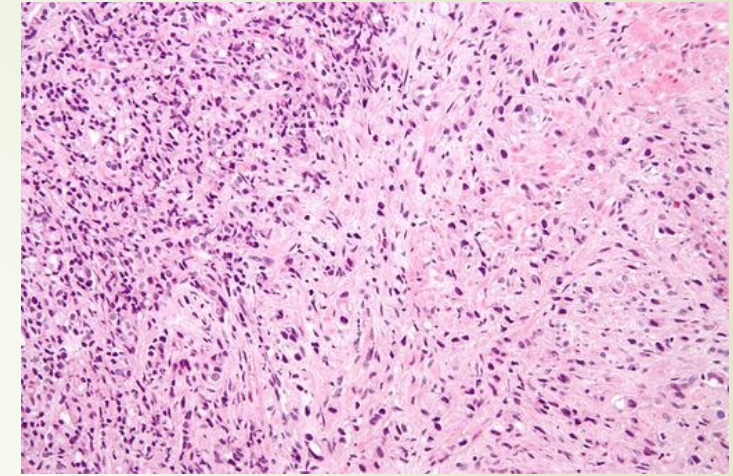
Denmark

Prostate

Prostatacancer

- Diagnoser $\neq$ sygdomme
- 60-årige $\approx$ 50% cancer, 75-årige $\approx$ 75% cancer
- Prostatacancer defineres primært ud fra cellevækst
- Stort dilemma:
- Hvem er de 300 ud af 3000?
- Skader ved udredning og behandling

Definition på overdiagnostik

- Faglig definition:
“(...) mekanismer, der leder til opsporing og fund af afvigelser, abnormiteter, risikofaktorer, patofysiologiske og/eller patoanotimiske forandringer, som aldrig i sig selv vil give personen symptomer (undtaget afvigelser og abnormiteter), eller vil medføre sygelighed eller vil være årsag til personens død”

(Jønsson & Brodersen, 2022)

- Kort sagt:
- Korrekt diagnose, men du ville aldrig bemærke, hvis du forblev udiagnosticeret.

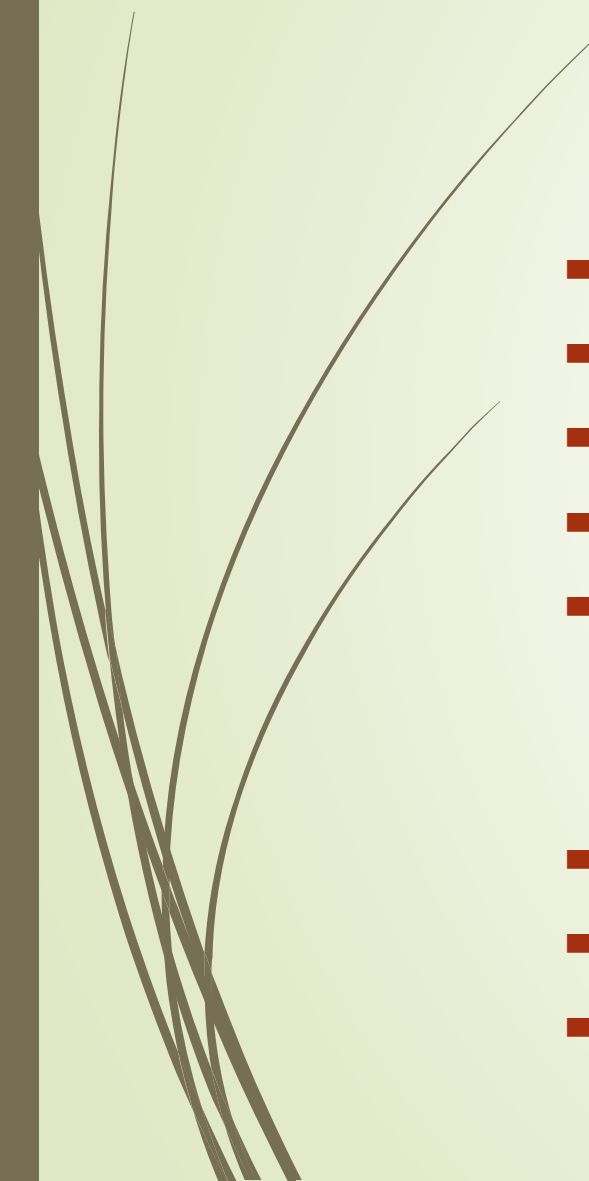

Andre eksempler på overdiagnostik

- Risikobaserede:
Forhøjet blodtryk, kolesterol, BMI
Knogleskørhed, diabetes,
- Cancer:
Skjoldbruskkirtel, bryst, lunge
- Psykiatri:
Angst, autisme, ADHD
- Andre:
Sarkopæni: aldersrelateret tab af muskelmasse og -funktion

Skadelige følger

-
- Eksistentiel krise – også for pårørende
 - Fald i vurdering af eget helbred
 - Skader ved undersøgelser
 - Overbehandling
 - Finansielle risici
-
- Spild af ressourcer
 - Social ulighed
 - Forkert hjælp

Udfordringer i dag og fremtid

-
- Begrænset viden og forskning
 - “Tidlig diagnostik er altid godt!”
 - “Sygdommen blev ikke fundet i tide!”
 - Popularitetsparadokset
 - Test uden ansvar

matas

Søg produkter og artikler

Find butik

Log ind

Favoritter

Køb igen

Kurv

Sidste chance: Spar 20% på udvalgte nordiske hårbrands ♥ Hairlust, ZENZ, Roze Avenue, Björn Axén m.m.*

Spar 25% på Origins, Clinique og Estée Lauder*

Medicin & Pleje / Hjemmetests / Øvrige tests

Selvtest Prostata

quicktest.

Prostata
Selvtest
Pålidelighed 88%

KUN ONLINE

QUICKTEST

Selvtest Prostata

★★★★★ [Anmeld produktet](#) [Om produktet](#)

199,95 kr.

Variant: 1 stk

Få besked

Udsolgt online

Forhandles kun online

Om produktet

Anvendelse og virkning

Gennem prostata udsondrer mænd et prostataspecifikt antigen (PSA). Prostata er forbundet til urinblæren, og prostataen har en vigtig funktion for produktion af sædvæske.

Forhøjede værdier af PSA kan indikere forskellige sygdomme som prostatitis eller kræft. Når en mand når ca 50 års alderen, bør en prostata PSA-test udføres mindst en gang om året. Hvis en mulig sygdom opdages i tide, vil chancen for helbredelse øges betydeligt. Vores prostatatest er positiv, når PSA-niveauet er 4 ng/mL eller højere.

MR-scanning: Få overblik over muligheder, priser og tilskud

Skrevet af: Freja Solberg

📅 Opdateret: 22. maj 2024

Uanset, om du lider af en gammel knæskade, om du har arvelige sygdomme i familien, eller om du er alvorligt bekymret for dit helbred uden at blive taget alvorligt i det offentlige sundhedssystem, kan du købe dig til en MR-scanning hos en privat scanningsklinik. Her vælger du selv, hvor, hvornår og hvor ofte du vil scannes – men til gengæld betaler du også selv for scanningen.

I artiklen her kan du læse om årsager til at få en **MR-scanning**, hvad scanningen koster, hvordan den foregår, og hvor meget du kan få i tilskud.

Bestil en scanning

helkrops(MR).dk

**Bange
for sygdom
i kroppen?**

**Få en MR
scanning nu**

Støt os

Frivillig

diabetesforeningen

Bliv medlem

Søg

Menu

Test din risiko

Svar på 7 simple spørgsmål

955938 har taget testen

Hvor gammel er du?

ⓘ Hvorfor spørger vi om det?

Alder år

Næste

Type 2-diabetes kan ramme alle. Tag testen og få klarlagt din risiko for at have eller udvikle type 2-diabetes.

Symptomer på type 2-diabetes inkluderer blandt andet træthed, tørst, kløe, uforklarligt vægttab og synsforstyrrelser.

Hvorfor vælge Apple Watch?

Køb

Hvorfor vælge Apple Watch?

Det er den ultimative enhed til et sundt liv.

Green S, Haase CB, Spalletta OM. Wellnessindustrien – nu i almen praksis? (2024). Bibliotek for Læger. 1, 2024.

Haase CB, Spalletta OM, Green S. Dit smartwatch gør dig nok ikke sundere, men det gør wellnessproducenterne rigere. Information. 2023.

Hvorfor vælge Apple Watch?

Kardi

Det passer altid på dig.

Tikker i takt med dit hjerte.

Usædvanligt høj eller lav puls og uregelmæssig hjerterytme (også kaldet arytmi) kan være tegn på alvorlig sygdom.³ Men mange er ikke opmærksomme på symptomerne, så de bagvedliggende årsager bliver ofte aldrig diagnosticeret. Notifikationer i Puls-appen advarer dig om eventuelle uregelmæssigheder, så du kan kontakte din læge og gøre noget ved det.

[Læs mere om notifikationer om hjertesygdomme >](#)

Sundhed

Længe leve et sundere dig.

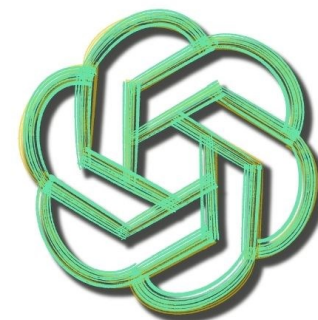
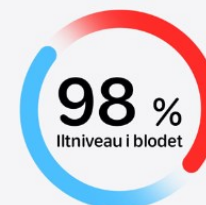

Jo flere oplysninger, du får om dit helbred, jo mere kan du gøre for at påvirke det. Avancerede sundhedssensorer i Apple Watch Series 8 giver dig oplysninger, der hjælper dig med bedre at forstå dit helbred.

Tag et EKG når som helst. Takket være EKG-appen er Apple Watch Series 8 i stand til at generere et EKG svarende til et enkeltaflednings-elektrokardiogram.⁶

Mål iltniveauet i dit blod. En imponerende innovation. Den utrolige sensor og app i Apple Watch Series 8 giver dig mulighed for at måle iltniveauet i dit blod, når du vil. Og den kan også foretage automatiske aflæsninger døgnet rundt.⁷

Overdiagnostik

- Eksempel
 - Definition
 - Andre eksempler
 - Skader
 - Udfordringer
-